

Bron: <https://www.oozo.nl/>

Van de 'gekmakend vele' soorten nachtvlinders, zijn er nu 500 gevonden in de Haarlemmer Kweektuin

Willemien Schenkeveld

24-08-25, 12:40

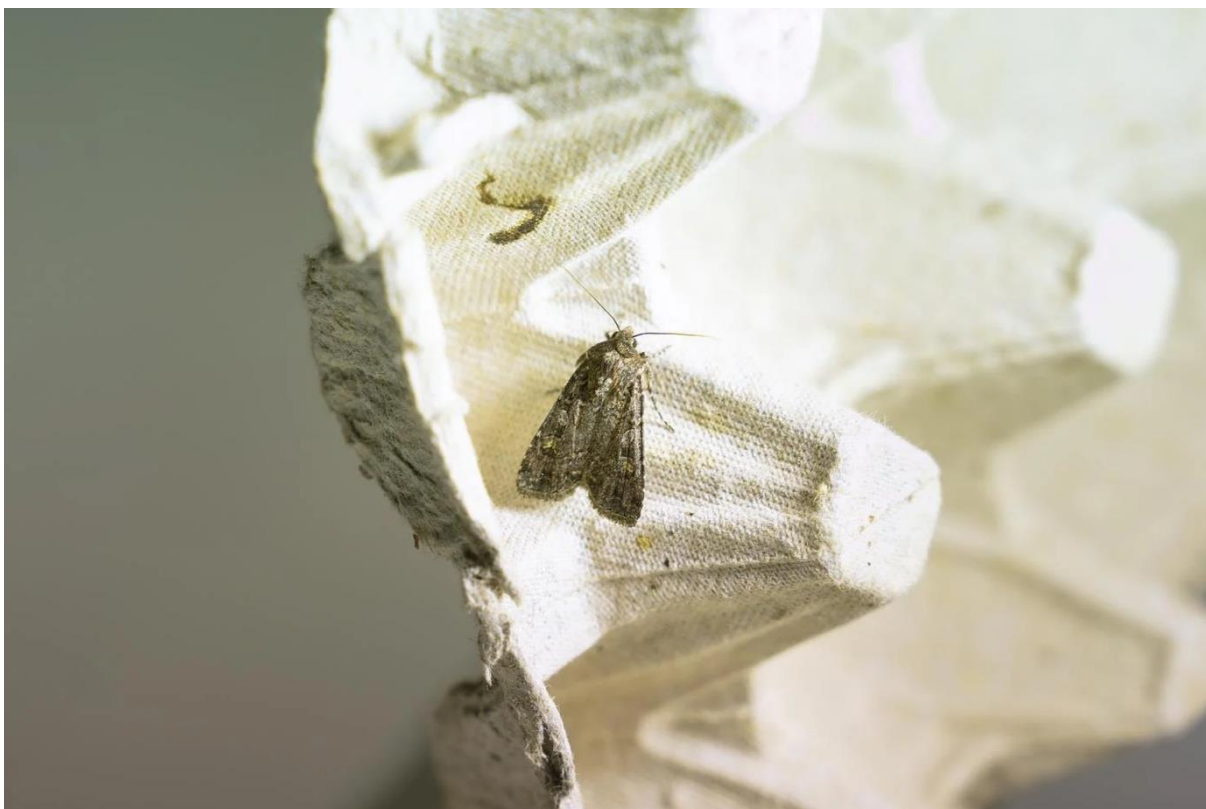
Delen

Nachtvlinders kijken in de Kweektuin. © Foto United Photos/Elmer van der Mare

HAARLEM Ook 's nachts heeft de soortenrijke Haarlemmer Kweektuin veel te bieden. Voormalig stadsecoloog Dik Vonk vond deze maand de vijfhonderdste soort nachtvlinder onder de felle lamp van de vangbak.

Vijf grijze hoofden buigen zich geboeid over de inhoud van een omgekeerde witte paraplu op een picknickbank. Nachtvlinderaar Ben Sleeman heeft de paraplu net onder een wilg gehouden en flink aan de takken geschud. Zouden er interessante nachtvlinders in terecht zijn gekomen? Er wordt getuurd en geschenen. „Een bladluis.” Zaterdag tijdens de Nationale Nachtvlinderavond ontving de Nachtvlinderwerkgroep van de KNNV Haarlem & omstreken geïnteresseerden in de Haarlemmer Kweektuin.

Welke is het? © Foto United Photos/Elmer van der Mare

Gastheer was Dik Vonk, die zijn hele leven al op de vroegere Stadskweektuinen rondloopt, want zijn vader was voorman-bloemist bij de plantsoenendienst en later werd hij zelf stadsecoloog. Na zijn pensioen is hij nog steeds nauw verbonden met wat nu ecologisch stadspark de Kweektuin is, als lid van de onderhoudsploeg en als de man die hier sinds twaalf jaar de nachtvlinders inventariseert.

Vlindertje

Dik Vonk heeft ruim de tijd om te vertellen, want nachtvlinders ho maar. Tot een uur of tien 's avonds, de zon is reeds lang onder, is de oogst beperkt tot één oranje wortelboorder. Het onaanzienlijke vlindertje wordt achtervolgd door fotocamera's, terwijl het onder een felle lamp op een wit gespannen laken rondloopt.

Toch zitten er veel nachtvlinders in de Kweektuin. Die is zo soortenrijk, omdat gemeentelijke tuinlieden jarenlang snoeihout met daarop allerlei beestjes naar binnen brachten. En ook omdat er regelmatig zwervers uit de duinen komen. „Mannetjes die geen vrouwtje hebben kunnen vinden, en het hier eens proberen”, vermoedt Vonk.

Vlinders stropen

De Nachtvlinderwerkgroep trekt elke maand naar de Kennemerduinen, waar ze met lampen, de witte paraplu en een speciale methode vlinders lokken. „Stroop, een overrijpe banaan en wat alcohol”, soms Marja Koning de ingrediënten op van het papje dat ze daar op bomen smeren om hongerige vlinders te lokken. Deze week kwamen er een karmozijnrood Weeskind, een Huismoeder en een paar Pyramidevlinders erop af. „Ze bleven wel een half uur rustig drinken.”

Oranje wortelboorder

Om nachtvlinderaar te zijn, moet je een beetje een tic hebben, vinden de kenners ook zelf. Nederland telt zo'n 500 soorten vogels, dus dat valt te doen. Soorten dagvlinders zijn er rond de vijftig. Maar van nachtvlinders zijn er wel 2.200 soorten. Hou ze maar eens uit elkaar en ook: onthoud de namen maar eens. „Je hebt de oranje wortelboorder en de bonte worteluil. De manier waarop je de namen kunt samenstellen, is gekmakend”, vindt Vonk. En zelfs Ben Sleeman, de grootste nachtvlinderkenner van de groep, moet elk jaar weer warmlopen. „Als het lente wordt, zit ik weer te klungelen met de namen van de lentevlinders, als het winter wordt weer hetzelfde met de wintervlinders.”

Gebogen over een paraplu met nachtvlinders. © Foto United Photos/Elmer van der Mare

Er zijn steeds minder aantallen nachtvlinders, net zoals de hele insectenstand achteruit holt door de verwoestende invloed van de mens. Maar er komen wel steeds meer soorten bij, die door de klimaatverandering vanuit het zuiden oprukken. Zoals de viervlakvlinder, die Dik Vonk deze maand in de Kweektuin vond. „Na twaalf jaar tellen zit ik daarmee op vijfhonderd soorten.”

Obsidentify

Ach, wat is de gemiddelde leeftijd van de Nachtvlinderwerkgroepleden hoog. „We zouden graag meer wat jongere mensen aantrekken, maar ik heb de indruk dat die geen behoefte meer hebben aan verenigingsverband”, zegt Vonk. Het heeft alles te maken met de digitalisering van het natuurborsen, vermoedt hij. „Toen we dertien jaar geleden begonnen, deden we alles uit boeken. Je moest veel oefenen en van elkaar leren. Dat is weggefallen door Obsidentify. Alle 2.200 nachtvlinders zitten in de natuurapp, en je hoeft je telefoon er maar op te richten, en hup.”

Motjes

„Ik zie af en toe wat langsvliegen, een soort motjes. Of zijn motten ook nachtvlinders?“, vraagt een deelnemer aan de excursie. „Jazeker, motten zijn nachtvlinders. 'Motten' is niets anders dan een scheldwoord“, zegt Vonk. Agressie die de dieren niet verdienen, want ze hebben een onmisbare rol in de ecologie. „Vogels eten rupsen en als ze alleen van de dagvlinderrupsen zouden moeten leven, zouden ze nergens komen. Er zijn vele malen meer nachtvlinders. Zonder nachtvlinders zouden vogels in grote problemen komen.”